



నాగావళి నవ్వింది

“నాగావళి ఇసుక మేటని చెరుగుతూ నవ్వుకుంటూ న్నల్లుంది కదూ?” అంది మణి రమేశ్ తో. రమేశ్ గాభరా పడుతూ, మణి ముఖంలోకి లోతుగా గుచ్చి చూశాడు నెమ్మది నెమ్మదిగా. రమేశ్ నన్నని నల్లని చీలికల్లాడేన్న కళ్ళల్లో మంచుబిందువులు కూడుకోవటం మొదలైనాయి. మణి వివశంగా నాగావళిని చూస్తూ కూర్చుంది. జూన్ మూడవ ఆదివారం సాయంకాలం అది. నాగావళి కొత్తగా వస్తూంది. అక్కడక్కడ ఉన్న ఇసుక మేటల్ని చెరుగు కుంటూ చిక్కగా, కాఫీరంగులో ఉన్న నీళ్ళతో నాగావళి నవ్వుకుంటూ నడుస్తూంది. ప్రవాహంలో ఉద్భృతం లేదు. కడుపునిండిన కొండచిలువలాగుంది. మణి, రమేశ్ నాగా వళి ఆవలి ఒడ్డున కూర్చున్నారు. ఎదురుగా కోటీశ్వరుని కోవెల మెట్లు ఉన్నాయి. మెట్లమీదుగా ఎందరో స్త్రీలు బిందెలు తెచ్చుకుని నీళ్ళు మంచుకుని ఎక్కుతూ, దిగుతూ కనిపించుతున్నారు. ఆ స్త్రీలు మణివాళ్లు కూర్చున్న చోటికి రంగుసుద్దముక్కల్లా కనిపించుతున్నారు. దూరంగా వంతెన పిట్లగోడమీద కూర్చున్న జనం చీమల్లా ఉన్నారు. అప్పు డొక బస్సు, అప్పుడొక బస్సు రోదచేసుకుంటూ వస్తూ

పోతూ ఉన్నాయి. నాగావళి ! అసురసంధ్య చీకట్లలో, నల్ల బడుతూన్న నాగావళిని చూస్తున్నకొద్దీ, రమేశ్ కి ఎంత మనస్సు దిట్టంచేసుకుంటున్నా, సుభద్ర జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. వస్తూంది. సుభద్రకి తాను ఏమీ ద్రోహం చెయ్యలేదు. అనుకోవటానికి అతని పంచేంద్రియాలూ ఒప్పుకోటంలేదు! సుభద్ర స్మృతులనించి తను ఎల్లా ఎల్లా దూరం కాగలడు? తన అణువణువునా సుభద్రస్మృతులు ప్రవహించే జీవనదిలా వునర్జన్మ లెత్తుతూండగా, తను మణితో తుళ్ళుతూ, కేరింత లాడుతూ సుఖసంసారం ఎల్లా చెయ్యగలడు? చైతన్య దీపిక అయిన మణిని తనలో ఎలా జ్వలంపచేయగలడు? 'భగవాన్ !' రమేశ్ బాధగా అరచేతులతో రెండు కణ తలూ అదిమి పట్టుకున్నాడు.

*

*

*

జూన్ నెల మూడవ ఆదివారం సాయంకాలం అది. రమేశ్ బాబుపక్కన సుభద్ర కూర్చునిఉంది. అరుణవర్ణపు అసురసంధ్యవేళ సుభద్ర రమేశ్ పక్కన కూర్చుంది. సుభద్ర పెద్ద అందగత్తెకాదు. చామనఛాయలో పొడుగ్గా ఉంటుంది. నన్నని చిన్నకళ్లు - కోలముఖంలో నల్లగా మెరుస్తూ ఉంటాయి. నన్నగా ఎత్తుగా నుంచునే ముక్కు, నవ్వుటం మరిచిపోయినట్లు బిగుతుగా ముడుచుకున్న గులాబీ గన్నేరు మొగ్గలాంటి పెదాలు. తీవ్రంగానే ఉంటుంది సుభద్రముఖం. రమేశ్ బాబు మంచి పొడగరి. చిలిపిగా చూసే కళ్ళు. చామనఛాయకి ఒక ఛాయ తక్కువగా ఉంటాడు. మంచి చలాకీగా మూర్తీభవించిన నవచైతన్యంతో తుల్లిపడుతూ

ఉంటాడు. నాజూకయిన ఈ అల్లరిబాబుకి, దృఢచిత్త, శీల వతి అయిన సుభద్రకి నేస్తం ఎలా కలిసిందో ఆశ్చర్యకర మైన విషయం !

శ్రీకాకుళంలో సుభద్ర టీచరుగా పనిచేస్తూంది. రమేశ్ బాబు కాకినాడలో ఎమ్. బి. చదువుతున్నాడు. రమేశ్ బాబు శ్రీకాకుళానికి స్థానికుడు. సుభద్ర వలన వచ్చిన చిన్నది.

“నాగావలి నవ్వుకుంటూన్నట్లుంది కదూ !” అంది సుభద్ర.

“ఏమో ? నాకు నవ్వుతున్నట్లులేదు. ఏడుస్తూన్నట్లుంది” అన్నాడు రమేశ్ బాబు అల్లరిగా.

“ఏడ్చేవాళ్ళకి ఏడుస్తూన్నట్లు, నవ్వేవాళ్ళకి నవ్వు తూన్నట్లు ఉంటుందిలే !” అంది సుభద్ర.

“నువ్వో భావుకురాలివి. ఊహజగత్తులో విహరించే విహంగానివి. తేకపోతే మిట్టల్లోంచి పల్లాల్లోకి పారే జలాన్ని నదీకన్యలనీ, సాగరుని సంగమంకోసం తహతహ లాడుతూ పరుగులెడుతున్నాయనీ, నదీకన్యల్ని సాగరరాజు ప్రియురాళ్ళనీ వర్ణిస్తారు కదా మీ భావుకుల తరగతికి చెందినవాళ్లు ! మెరకనీరు పల్లానికి ప్రవహించటానికికూడా ఒక పురాణకథని అల్లుతూ విహరిస్తారు భావుకులు !” అన్నాడు రమేశ్.

“రమణీయమైన ప్రకృతిని ఆనందించటానికి ఆ ఉప మానాలన్ని చెప్పారు కవులు. అయినా స్కెలిటస్లచుట్టూ మూగి దేహశాస్త్రం నేర్చుకునే మీలాంటి షోకిల్లాలకి భావు

కత ఏనాడో ఎండిపోయి ఉంటుంది. పాపం, ఏం చేస్తారు ?” అంది సుభద్ర.

“ఎండిపోయి ఎండిపోయి నేనో స్కెలిటన్ ని అయే ప్రమాదం లేకుండా, నీలాంటి పచ్చటి పసిరికలాంటి జీవనాదాన్ని సదా ప్రకృతుంచుకుందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాను కదా !” అన్నాడు రమేశ్ బాబు.

సుభద్ర మోము అరుణిమతో ప్రఫుల్లమైంది. ఒక విధమైన సుకుమార లావణ్యం ఆమె తనువంతా ప్రదిపించింది.

ఆమె ముఖంకేసి తదేకంగా చూస్తూన్న రమేశ్ బాబు “నీ మనస్సులోని భావాలు నీ ముఖంలో ప్రతిఫలిస్తాయి. నీ ఊహలను నీ శరీరం దాచదు భద్రీ !” అన్నాడు వివశంగా.

నాగావలి నల్లబడింది. నల వెంపులా చీకట్లు ముసురుకుంటున్నాయి. కుశాలపురంనించి నాగావలి వం తెనమీదుగా జ్యేష్ఠమాసపు చివరమేఘాలు ప్రయాణించుతూ, నాగావలి బురదనీళ్ళను తమ చివళ్ళకి పులుముకుంటున్నాయి.

“ఇంక పోదాం పద !” అంది సుభద్ర. ఈ వేసవిలో రెండు నెలలుగా ఇద్దరూ నాగావలి ఇసుకమేటలమీదికి పిక్కార్లు వస్తూనే ఉన్నారు. రమేశ్ బాబు పైకి వెళ్ళి స్టూటర్ ప్లాన్ చేశాడు. సుభద్ర వెళ్లి వెనకాతల కూర్చుంది. ఇద్దరూ ఊళ్ళోకి వచ్చారు. సుభద్ర ఇంటిముందు ఆగేడు. సుభద్ర ఇల్లు న్యూకాలనీలో గ్రాండ్ ట్రంక్ రోడ్డుకి కాస్త దూరంలో ఉంది. చుట్టూ నీలంపువ్వులున్న మొక్కలవరస కంచెగా

ఉంటుంది. లోపల చిన్న బంగళా పెంకుటిల్లు. ముచ్చటగా మూడే గదులున్న ఇల్లది. సుభద్ర తలుపు తాళంతీసి లైటు వేళాక రమేష్ కూడా లోనికి వచ్చాడు. ముందుగది పొందిగ్గాసర్ది ముచ్చటగా ఉంచుతుంది సుభద్ర. నాలుగు కుర్చీలు, ఒక డ్రాయరు, రెండు ఈజీచైర్లు తప్ప ఇంక ఇతరమైన సామాన్లు ఏవీ లేవు ఆ గదిలో. ఉన్న ఒకే ఒక పెద్ద ఆలమారులో రెండు అరలనిండా ప్రసిద్ధ కవుల కావ్యా లన్ని వరుసగా సర్దిఉంటాయి.

అడుగు అరలో అద్దం, చిన్న దువ్వెన, స్నో మొద అయిన టాయిలెట్ సామాన్లు వున్నాయి. తలుపుతీసి, లైటు వేయగానే నేలమీద పడివున్న పోస్ట్ కార్డు కనపడింది సుభద్రకి అది చదువుతూనే ఆమె ముఖం సంతోషంతో వెలిగి పోయింది. రమేష్ ఆశ్చర్యపోయేడు. ఆమెను అంత ఆనంద దీప్తిలో వెలిగించగల విషయం ఆ కార్డులో ఏం ఉండి వుంటుందా అని !

“చెల్లి వస్తుందిట రేపు ! చెల్లి వస్తుంది !” అంది. రమేష్ ఇంకా ఆశ్చర్యపోయేడు. తమ మూడేళ్ళ సాన్నిహిత్యంలో తన కొక చెల్లి వుందని మాటవరసకైనా చెప్ప లేదు సుభద్ర !

“ఏమిటి భద్రా ! నీ కొక చెల్లాయి వుందా ! ఇన్నాళ్ళూ చెప్పావు కాదేం ?” అన్నాడు రమేష్.

“ఏదీ, ఆ మాట మనిద్దరిమధ్యావస్తే కాదూ చెప్ప టానికి ? రమేష్, రేపు మెయిల్ లో వస్తుంది చెల్లి. మని

ద్దరం స్టేషన్ కి వెళ్దాం. వస్తావు కదూ ?” సంభ్రమంగా అంది సుభద్ర.

“ఇన్నాళ్ళూ ఎక్కడ ఉంది ?” అన్నాడు జిజ్ఞాసగా రమేశ్.

“అడయారులో ఉంది. దానికి చిన్నప్పట్నించీ లలిత కళలంటే ఆసక్తి ఎక్కువ. అందుచేత దానిని అడయారులో నృత్యసంగీతం నేర్చుకుందుకు పంపేశారు మా నాన్నగారు. నాలుగేళ్ళయింది నన్ను చూసి. చిన్నప్పడు ఒకే మంచం మీద పడుకునేవాళ్ళం, ఒకే కంచంలో తినేవాళ్ళం ! దానికి గులాబీలంటే తగని ప్రీతి. మీ తోటలో ఉన్నాయికదూ. రేపు చాలా తెచ్చిపెట్టు. తెస్తావు కదూ ?” అంది సుభద్ర.

ఆ మెలో పెల్లుబికే ఉత్సాహాన్ని చూస్తూ, “తప్పక తెస్తాను, భద్రా. పట్టమహిషి ఆజ్ఞ మీరగలనా నేను ! నాకూ ఒక తమ్ముడుంటే బాగుండుననుకుంటున్నాను భద్రా !” అన్నాడు చిలిపిగా!

రమేశ్ కి అన్నదమ్ముళ్ళుకాని, అక్క చెల్లెళ్ళుకాని లేరు. లంకంత మేడ, చెరువంత పూలతోటలకు కాపలా దారుగా అమ్మమ్మవరస అయిన జ్ఞానాంబ ఉంటూంది. జ్ఞానాంబకి ఇరస్తా పరస్తా ఎవ్వరూ లేరు. రమేశ్ బాబు పదేళ్ళ పిల్లడుగా ఉండగా మాతృవిహీనుడైనాడు. వుట్టి వుట్టగానే తండ్రిని పోగొట్టుకున్నాడు. ఆ స్థితిలో వాత చుట్టరికాలన్ని తిరగేసి తిరగేసి జ్ఞానాంబని పట్టుకువచ్చి లంకంత కొంపలో పిచ్చికపిల్లలాఉన్న రమేశ్ కి సంరక్షకు

రాలుగా నియమించారు రమేశ్ ఇరుగుపొరుగువాళ్ళు. ఆమె అంటే రమేశ్ బాబుకి గౌరవాదరాలున్నాయి.

“ఎందుకూ తమ్ముడు. తగూలాడటానికా ?” అంది సుభద్ర.

“ఛ ! తగూలాడుకుందుకు నీవు చాలవా ఏమిటి ? మీ చెల్లెలికి జతగా ఉండటానికి !” అన్నాడు రమేశ్.

“మా చెల్లెలికి జత ఒకరు వుట్టితీరా లేమిటి ? నువ్వు లేనా, నేను లేనా ?” అంది సుభద్ర అమాయకంగా.

“మీ చెల్లివస్తే ఇంక నా ముఖం చూడవేమో. రాక రాక వచ్చిన మీ చెల్లి కబుర్లలోపడి నా మాటే ఎత్తవు కాబోలు ఇంక !”

ఈర్ష్యగా అంటూన్న రమేశ్ ముఖం వెంపుచూసి గల గలా నవ్వింది సుభద్ర

మరునాడు తెల్లవారకుండా తేచింది సుభద్ర. ఇల్లంతా కడిగి ముగ్గులు పెట్టింది. గుమ్మాలకు పసుపు రాసి మామిడాకుల తోరణాలు కట్టింది. నాలుగయిదు రకాల తీపి వంటలు చేసి డబ్బాల్లో దాచింది. తాను తలనిండా స్నానం చేసి పొడుగాటి జుట్టును ఫాన్ వద్ద తడి ఆరబెట్టుకుంటూండగా రమేశ్ వచ్చాడు. బుట్టనిండుకూ రంగురంగుల గులాబీలు తెచ్చాడు.

“ఏమిటి, రాణిగారు ఉషారాగంలో వున్నారు ! మెయిల్ సాయంకాలం నాలుగింటికికాని రాదని తెలీదా !” అన్నాడు.

“నాకు తెలుసు, నీకే తెలీదు !” అంది సుభద్ర.

“నా కెందుకు తెలీదు ?” అన్నాడు రమేశ్.

“తెలిసిఉంటే ఉదయాన్నే గులాబీలన్నీ తెంపుకు వస్తావా ?” అంది.

“థాంక్స్ గాడ్ ! నువ్వేగా గులాబీలన్నీ తెమ్మని చెప్పావు ? ‘క్షణక్షణంబుల్ జవరాండ్ర చిత్తముల్’ అని ఊరికే అన్నారా ఏమిటి !” అన్నాడు.

“తెమ్మన్నమాట వాస్తవమే! కాని సాయంకాలానికి వడిలిపోవూ. చూడబోతే తోటంతా తెంపిపెట్టావు లాగుంది ! తీరా అది వచ్చేసరికి ఈ వడిలిపోయిన పూవులా నేను చూపెట్టేది !” అంది విసుగ్గా.

“ఒక గిన్నెలో పెట్టి నీళ్ళుచల్లి మూత పెట్టితే వడిలి పోవు, అమ్మగారూ” అంది పనిపిల్ల...

సుభద్ర అలానే చేసి వచ్చింది. చిక్కు తీసుకుని, జాప్యం వదులుగా జారుముడి వేసుకుంది.

రమేశ్ చటుక్కున లోపలికివెళ్ళి ఒక రెమ్మకి పూసి వున్న జంటగులాబీలను తెచ్చి సుభద్ర ముడిలో తురిమాడు.

“ఏమిటాపని !” అంటూ నవ్వింది సుభద్ర. అందులో ఒక పూవు రెమ్మనించి జారి కిందపడింది.

“ఒక పువ్వే దక్కింది నాకు !” అంది సుభద్ర.

“ఈ పువ్వు నాది !” అంటూ కింద రాలిన పూవుని తీసుకున్నాడు.

*

*

*

మెయిల్ లో ఫస్ట్ క్లాస్ నించి రూపొందిన సౌందర్య ప్రతిమలా, అజంతా శిల్పసుందరిలా దిగుతూన్న నాగమణిని

చూసి నిస్సాంతపోయేడు రమేశ్. అబ్బ ఎంత సౌందర్యం! పాలమీగడలా, వెన్నెల వెలుగులా, మల్లెల చిరునవ్వులా, విరజాజాల సున్నిత సౌరభంలా, ఏదో ఏదో మాటలకందని అతీతమైన సుందరమూర్తి. రమేశ్ కేసి విస్ఫారితమైన తన పెద్ద పెద్ద నల్లని కళ్ళని విప్పిచూసింది నాగమణి. అక్క పక్కన అక్కకన్నా పొడుగ్గా, గౌరవనీయంగా కనబడు తూన్న ఈ వ్యక్తి ఎవ్వరు? అక్క తనకి వ్రాసిన ఉత్తరాల్లో మాటకయినా ఈ యువకుని గురించి ప్రస్తావించ లేదేమి?

సుభద్ర నాగమణిని కౌగలించుకుని, గులాబీరంగులలో ఉన్న నాగమణి చెక్కిళ్ళని గాఢంగా ముద్దాడింది. నాగమణి చెక్కిళ్ళు ముద్దమందారాలయినాయి!

“ఈయన రమేశ్ బాబు. మన శ్రేయోభిలాషి!” అని పరిచయం చేసింది సుభద్ర నాజూకుగా.

“నమస్తే!” చేతులు జోడించింది మణి.

రంగురంగుల గులాబీల చెండు అప్రయత్నంగా మణికి ఇచ్చేశాడు రమేశ్ బాబు.

“అబ్బ! మీ కెల్లా తెలుసు నాకు గులాబీ లిప్తమని?” అంది మణి.

ఆమె కళ్ళల్లో మెరిసే మెప్పుదలకి తబ్బిబ్బుపడ్డాడు రమేశ్ బాబు!

నాలుగయిదు రకాల బుట్టలతో పళ్ళూ, కూరలూ తెచ్చింది మణి. రెండు సూట్ కేసులతో బట్టలు. ఈ సామా

స్లన్నీ బస్సులో వేశారు ముగ్గురూకలిసి. స్కూటర్ స్టార్టరు చేయబోతూంటే, “అక్కా! ఒంటరిగా నాకు భయం! మీ ఊరు నాకేం తెలుసు?” అంది మణి.

“అయితే మీరు రండి! భద్ర సామానుతో వస్తుంది” అన్నాడు రమేశ్.

సుభద్ర, మణితో అలా చేయమని చెప్పి, తను బస్సు ఎక్కింది. మణి సంకోచంగా నిలబట్టం చూసి రమేశ్ బాబు ఫక్కుమని నవ్వాడు! “రండి. నిలబడిపోయారేం?” అన్నాడు.

సుభద్ర ఎక్కిన బస్సు కదిలింది.

“కాదు! అక్క...ఒంటరిగా...” అంది మణి.

“మీ అక్కని పిల్లి ఎత్తుకపోదు. పదండి. అనవసరంగా లేటయిపోతూంది” అన్నాడు రమేశ్.

మణి స్కూటర్ ఎక్కింది. గభాలున గీర్ మార్చాడు రమేశ్. గీర్ మార్చటంతో జెర్క్ ఇచ్చింది. జెర్క్ ఇవ్వటంతో రమేశ్ వీపుకి బలంగా ఆనుకుంది మణి! మణి శరీరం యావత్తూ సిగ్గుతో జలజల్లాడింది. ‘తెల్లకుందేలు పిల్లలా ఉంది!’ అనుకున్నాడు రమేశ్ బాబు.

రెండు నిమిషాలలో శ్రీకాకుళంబస్సుని దాటేశారు రమేశ్ బాబు, మణినూ!

“ఈడూ, జోడూ ఎంతో బాగుంది!” బస్సులో సుభద్ర ఎదురుగా కూర్చున్న ఒక వనిత అంది. వాళ్ళని చూసి సుభద్ర నవ్వుకుంది. ‘తమ ఇద్దరినీ స్కూటర్ మీద

చూసినప్పుడు కూడా ఇల్లానే అనుకుంటారన్నమాట జనం !
అనుకొని తృప్తిపడింది సుభద్ర.

సుభద్రకి సూక్తులు తెరిచేశారు. ఇంక ఒక క్షణం
ఖాళీ ఉండటంలేదు. మణికి శ్రీకాకుళం పరిసరాలు చూపెట్టే
బాధ్యత రమేశ్ బాబుమీద పడింది. మణి పదిరోజులుంటా
నని వచ్చింది. నెల్లాళ్ళయినా వెళ్ళలేదు ! రమేశ్ బాబుకి
కాలేజీ తీసినా అతను సెలవు పెట్టేశాడు ! వాళ్ళిద్దరిలో
వస్తూన్న మార్పుని సుభద్ర కనిపెట్టలేదు. స్వచ్ఛమైన
స్పటిక హృదయం ఆమెది !

“రమేశ్, అక్క మనసు నవనీతంలాంటిది. మనల్ని
ఏమాత్రం శంకించకుండా మనకు పూర్తి స్వేచ్ఛ నిచ్చింది.
ఆమె మనల్ని నమ్మినందుకు మనం ఆమెని పూర్తిగా వంచించాము !”
నాగావలి ఒడ్డును ఒరుసుకుంటూ ప్రవహించు
తుంది. ప్రవాహవేగాన్ని ఎవరు అరికట్టగలరు ? మణి
కన్నీరుమున్నీరుగా ఏడ్చింది.

“మణీ, సుభద్రని నేను ప్రేమించాను ఒకప్పుడు !
అది కాదనలేదు. కాని నిన్ను చూశాక నాకు నీవు తప్ప
ఇతరమైన వస్తువులు ఏవీ కన్పించటంలేదు. నేనేం చేయ
గలను చెప్పు మణీ ! ఎప్పుడూ నీ సాన్నిధ్యమే కోరుతుంది
నా మనస్సు. నీవు కాదంటే, నాగావళే నాకు శరణ్యమవు
తుంది. నా ప్రేమ ఇంత ప్రగాఢమైందని నాకే ఇంతవరకూ
తెలీలేదు. నీవే ఎందుకు ముందు నాకు కనబడలేదు ? చెప్పు
మణీ. ఇది నా తప్పా ? సుభద్ర నా కెప్పుడూ దేవతలానే

కనపడుతుంది. ఇంత ఆరాధనీయమైన వస్తువుని నాకు సమర్పించిన సుభద్ర నాకు దేవతకాక వేరెవరు? నాకు తోడూ నీడా ఎవ్వరూలేరు. నాకోసం వేడి కన్నీటిబొట్టు విడవడానికికూడా ఒక్క బంధువు లేరు. సుభద్రని చూస్తే నాకిప్పుడు నిజంగా...నిజంగా...పెద్దక్కలా కనపడుతుంది! ఆమెపట్ల గౌరవం ఉంది; వాత్సల్యం ఉంది; ఆప్యాయత ఉంది. కాని భార్యగా, సహచరిగా చూడగల్గిన మోహవేశం కలగదు. మా సాన్నిహిత్యం చూసి ప్రజలు మమ్మల్ని ప్రేమికులు అనుకొనిఉంటారు. కాని నీమీద ఒట్టువేసి చెబుతున్నాను. నే నెప్పుడూ అలా అనుకోలేదు. మణి, నువ్వు నన్ను కాదనకు!" మణి అరచేతుల్లో తన ముఖం దాచుకుని భోరుమని చిన్నపిల్లాడిలా విలపించాడు రమేశ్.

“నాకు నీ మనసు తెలుసు రమేశ్! కాని, అక్కని నేను నడిసాగరంలో వదిలిపెట్టలేను. నాకు ఉన్న ఒకే ఒక సోదరి జీవితానందాన్ని నేను లాక్కోలేను రమేశ్! భగవంతు డెందుకు పుట్టించాడు నన్ను!” అంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడవసాగింది మణి.

చీకటి పడినాక —

నెలజీతం అందుకుని మణికి ఎంతో ఇష్టమయిన ఎరుపు రంగు ధర్మవరం పట్టుచీర, నీలరంగు బ్లాజ్ పీసూ, గులాబీలూ, పనసతోనలూ కొని ఇంటికి వచ్చిన సుభద్ర, తమ ఇంటిలో ఇంకా లైటు వేయకపోవటం చూసి ఇద్దరూ ఎక్కడికై నా వెళ్ళినారేమో అనుకొంది. తలుపులు దగ్గరగా జేరవేసి ఉన్నాయి. మెట్లమీద తాను తెచ్చిన

సామాన్లు పెట్టింది. కిటికీలోంచి ఇద్దరినీ చూసి నిశ్చేష్టురా
 లయింది ! ఒకళ్ళ చేతుల్లో ఒకళ్ళు ముఖాలు పెట్టుకుని
 దీనంగా రోదిస్తూన్న ఆ చిన్నవాళ్ళని చూడగానే సుభద్ర
 హృదయం ద్రవించిపోయింది. ఆమెకి సంగతి అంతా విదిత
 మైంది క్షణంలో ఆమె గుండెల్లో అంతా సన్నగా బాధ
 మొదలయింది. 'ప్రేమ ఇంతగా త్యాగం కోరుతుందని తనకి
 తెలీదు ! ఇప్పుడు అనుభవమైంది తనకి ! స్వసుఖమా,
 చిన్నారి చిట్టిచెల్లెలి సుఖమా తనకి కావలిసింది ? రమేశ్
 ఇంత హృదయం లేనివాడయినాడేమిటి ? అబ్బా !' అను
 కొంది. వెనుతిరిగింది. గబగబా నడిచింది.

మెట్లమీద అడుగుల చప్పుడికి రమేశ్ బాబూ, మణి
 ఉలిక్కిపడ్డారు. గబగబా లెటు వేశారు. తలుపు తీశారు.
 ఎదురుగా బట్టల పాకెట్టుకి గుచ్చిన చిన్న చీటీ, గులా
 బీలూ—పనసతోనలూ, పచ్చని పనసతోనలూ, ఎర్రని
 గులాబీలూ—సౌఖ్యమూ త్యాగమూ కలగాపులగంగా
 నిర్మితమైఉన్నట్లు దర్శన మిచ్చాయి !

“అమ్మయ్యో ! అక్కా !” అంటూ రోడ్డుమీదకు
 పరిగెత్తబోయింది మణి. రమేశ్ బాబు బలమైన చేతులు
 మణిని ఒక్క అడుగైనా కదలనీయలేదు. మానంగా లోప
 లికి నడిపించాడు.

“రమేశ్ బాబూ ! మగవాళ్లు మధుపాలూ అన్న
 పూర్వోక్తిని మీరు నిజం చేయకండి. నా అన్నవాళ్ళు లేని
 అనాథ మా చిట్టిచెల్లి. మీకు అప్పగిస్తూ నా గమ్యాన్ని

నేను వెతుక్కుంటున్నాను. నా విన్నపాన్ని మన్నిస్తారని
ఆశిస్తూ...

మిమ్మల్ని వేడుకునే అర్హతలేని
—సుభద్ర."

రమేశ్ బాబు గబగబా స్కూటరు బయటకు తీశాడు. వెనకవచ్చి కూర్చుంది నాగమణి. నాగావళి ఒడ్డుకి పోని చ్చాడు. వంతెన దాటకుండానే విజయనగరం బస్సు రంయి మంటూ పోయింది. బస్సులోంచి ఆ రోజు సుభద్ర ధరించిన నల్లని చీరచెంగు బయటకుకన్పించిందంది మణి. ఇద్దరూ ఆదరా బాదరాగా నాగావళిదాటి విజయనగరం చేరారు. కాని సుభద్ర కన్పించలేదు! పేపర్లో క్షమార్పణలు కోరుతూ తిరిగిరమ్మని ప్రకటనలు వేశాడు రమేశ్ బాబు. కాని ఫలితం మటుకు సర్వశూన్యంగానే వుంది అప్పటికీ, ఇప్పటికీ కూడా. సుభద్ర జ్ఞాపకాలు రమేశ్ బాబు మనస్సుని చీపురుముల్లలా గుచ్చుతూనే వున్నాయి.

వాళ్ళు సుభద్ర ఉనికిని తెలుసుకుందుకు చేసిన నిష్ఫల ప్రయత్నాలన్నింటినీ వింటూన్న నాగావళి మటుకు తనలో తను నవ్వుకుంటూనే ఉంటుంది! చీకట్లలో నల్లబడు తూనే ఉంది!

